

UCHWAŁA Nr 246 RADY MINISTRÓW

z dnia 4 kwietnia 1953 r.

w sprawie inwestycji pozalimitowych.

Celem umożliwienia wykonawcom narodowych planów gospodarczych dokonywania w trybie uproszczonym nakładów na drobne inwestycje oraz pogłębienia mobilizacji rezerw materiałowych i finansowych przeznaczonych na finansowanie tych inwestycji Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Wykonawcy narodowych planów gospodarczych mogą dokonywać nakładów na inwestycje poza ustalonymi dla nich w planach inwestycyjnych limitami inwestycyjnymi (inwestycje pozalimitowe) w rozmiarach i na warunkach określonych w niniejszej uchwale.

§ 2. 1. W ramach inwestycji pozalimitowych mogą być dokonywane następujące nakłady:

- 1) na inwestycje związane z usprawnieniem działalności produkcyjnej lub usługowej inwestora, jak zakup maszyn, urządzeń, narzędzi i inwentarza, ze szczególnym uwzględnieniem urządzeń związanych z ra-

jonalizatorstwem, wynalazczością pracowniczą i współzawodnictwem pracy;

- 2) na wznoszenie drobnych budowli i budynków przeznaczonych do celów produkcyjnych, usługowych i użytkowych;
- 3) na budownictwo mieszkaniowe;
- 4) na inwestycje o celach kulturalnych i społecznych;
- 5) na inwestycje uzupełniające, związane z polepszeniem warunków bytowych świata pracy w istniejących budowlach i budynkach oraz urządzeniach, jak przyłączenie do czynnej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, przyłączenie abonentów do sieci telefonicznej i radiofonii przewodowej, budowa zieleńców, dróg, chodników i ulic, przekopywanie rowów odpływowych, najprostsze roboty melioracyjne, powiększenie istniejących zakładów oczyszczania miast, budowa szaletów, budowa urządzeń do segregacji i niszcze-

nia śmieci, likwidacja wysypisk antyosanitarnych, urządzenie śmietników itp.;

- 6) na odtworzenie lub naprawę zniszczonych lub uszkodzonych przedmiotów majątku trwałego;
- 7) na adaptację, przebudowę i odbudowę pomieszczeń oraz budynków;
- 8) na inwestycje związane z zabezpieczeniem sklepów i magazynów oraz mające na celu usprawnienie obsługi konsumentów;
- 9) na inwestycje związane z przebudową i adaptacjami pomieszczeń zajmowanych przez banki w celu przystosowania ich wewnątrz do istotnych potrzeb oraz budowę skarbców dziennych, nocnych i innych urządzeń dla zapewnienia wymaganego bezpieczeństwa;
- 10) na dokumentację inwestycyjną dotyczącą wyłącznie inwestycji pozalimitowych.

2. Niedopuszczalne jest dokonywanie w trybie inwestycji pozalimitowych nakładów inwestycyjnych na roboty i zakupy dotyczące obiektów wykonywanych w trybie inwestycji scentralizowanych. Nakłady takie, zgodnie z zasadą obejmowania jednym tytułem inwestycyjnym wszystkich nakładów zawartych we wspólnej dokumentacji projektowo-kosztorysowej, powinny być planowane i realizowane w trybie inwestycji scentralizowanych.

3. Upoważnia się Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministra Finansów do udzielania na wniosek właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych zezwoleń na realizowanie w trybie inwestycji pozalimitowych również innych nakładów, nie wymienionych w ust. 1.

§ 3. 1. Inwestycje pozalimitowe mogą być wykonywane przy zachowaniu następujących warunków:

- 1) planowane nakłady powinny odpowiadać ich rodzajom określonym w § 2;
- 2) planowane nakłady powinny być dokonane w ciągu dwunastu miesięcy od daty zatwierdzenia sporządzonego dla nich planu rzeczowo-finansowego;
- 3) dokonane nakłady powinny dać określony efekt gospodarczy lub użytkowy, przy czym przy nakładach związanych z produkcją wartość wzrostu produkcji, spowodowanego dokonaniem nakładem, lub wartość obniżenia kosztów produkcji w okresie dwunastu miesięcy po dokonaniu nakładu powinny być co najmniej równe wartości dokonanego nakładu; przepis niniejszy nie ma zastosowania w odniesieniu do nakładów polegających na odtworzeniu lub naprawieniu przedmiotów majątku trwałego, które zostały zniszczone na skutek przyczyn uzasadniających uzyskanie odszkodowania ubezpieczeniowego lub odszkodowania za szkody przemysłowe;
- 4) na finansowanie nakładów mogą być przeznaczone jedynie środki ze źródeł określonych w § 5;
- 5) wykonywane roboty budowlano-montażowe znajdują pokrycie materiałowe z zasady w lokalnym (nie scentralizowanym) zaopatrzeniu materiałowym bądź w wygospodarowanych nadwyżkach materiałów budowlano-montażowych.

2. W przypadkach wyjątkowych, w których zaplanowana inwestycja nie może być zrealizowana w terminie określonym w ust. 1 pkt 2, właściwi ministrowie i kierownicy urzędów centralnych mogą przedłużyć ten termin najwyżej o sześć miesięcy.

§ 4. Inwestorami w zakresie inwestycji pozalimitowych mogą być:

- 1) jednostki budżetowe sporządzające i wykonujące preliminarze wydatków w zakresie działalności własnej i działalności podległych im jednostek samo-

dzielnie nie wykonujących preliminarzy oraz gospodarstw pomocniczych;

- 2) państwowe lub spółdzielcze jednostki utrzymywane z narzutów na koszty podległych jednostek działających według zasad rozrachunku gospodarczego (jednostki budżetowane);
- 3) państwowe lub spółdzielcze jednostki organizacyjne działające według zasad pełnego lub pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego;
- 4) jednostki, których rodzaj dla poszczególnych organizacji politycznych, społecznych i zawodowych określa ich władze.

§ 5. Źródłem finansowania inwestycji pozalimitowych mogą być:

- 1) dla wszystkich inwestorów:
  - a) fundusze uzyskane z tytułu likwidacji szkód przemysłowych,
  - b) odszkodowania ubezpieczeniowe,
  - c) dobrowolne świadczenia obywateli (w tym ofiary społeczeństwa, równowartość wkładu bezpłatnej pracy obywateli, do której zobowiązali się w celu wykonania danej inwestycji, wpłaty przyszłych użytkowników inwestycji itp.);
- 2) dla wszystkich inwestorów, z wyjątkiem jednostek spółdzielczych, następujące środki budżetowe i środki specjalne, których przeznaczenie na inwestycje pozalimitowe dopuszczone jest przepisami wydanymi na podstawie dekretu z dnia 17 grudnia 1952 r. o uchwalaniu i wykonywaniu budżetu Państwa (Dz. U. Nr 50, poz. 334):
  - a) środki dodatkowych budżetów terenowych,
  - b) uzyskane oszczędności na wydatkach budżetowych, jeżeli na podstawie przepisów wydanych w wykonaniu powołanego wyżej dekretu zostało dokonane odpowiednie przeniesienie kredytów,
  - c) część ponadplanowych nadwyżek gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych, w przypadkach gdy uprawnienie przeznaczenia ich na inwestycje pozalimitowe wynika z odrębnych przepisów,
  - d) obowiązkowe świadczenia ludności w naturze (szarwark) lub uzyskane za nie środki pieniężne, o ile przydział tych środków nie jest związany z wykonywaniem inwestycji limitowych lub zadań nieinwestycyjnych,
  - e) wpływy z podatku miejskiego,
  - f) wpływy z opłat klimatycznych,
  - g) fundusze na budowę szkół, jeśli nie są przeznaczone jako dodatkowe źródło finansowania inwestycji limitowych;
- 3) ponadto w zakresie poszczególnych rodzajów inwestorów:
  - a) dla czynnych jednostek działających według zasad rozrachunku gospodarczego (z wyjątkiem gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych) — wpływy z likwidacji środków trwałych,
  - b) dla banków, na inwestycje określone w § 2 ust. 1 pkt 9 — środki przewidziane na ten cel przez banki w ich planach finansowo-gospodarczych na dany rok,
  - c) dla jednostek uprawnionych do tworzenia funduszu zakładowego — przeznaczana na inwestycje część tego funduszu,
  - d) dla przedsiębiorstw:
    - rozliczających się z budżetami terenowymi, z wyjątkiem jednostek państwowego handlu detalicznego i jednostek podległych Centralnemu Zarządowi Przemysłu Gastronomicznego,

- rozliczających się z budżetem centralnym, a podległych Ministerstwu Przemysłu Drobno- i Rzemiosła,
  - rozliczających się z budżetem centralnym zakładów żywienia zbiorowego, podległych Centralnemu Zarządowi Kolejowych Zakładów Gastronomicznych i Centralnemu Zarządowi Przedsiębiorstw Usługowych „Orbis”,
  - część zysku planowanego w danym roku do wysokości 10% tego zysku; w przypadku niewygodopodarowania zysku w wysokości zaplanowanej na inwestycje pozalimitowe może być przeznaczona tylko ta jego część, która pozostaje po planowym uzupełnieniu funduszy własnych do wysokości normatywu oraz po rozliczeniu się przedsiębiorstwa z budżetem z tytułu planowanych wpłat z zysku i po dokonaniu odpisów na fundusz zakładowy,
- e) dla jednostek państwowego handlu detalicznego oraz przedsiębiorstw podległych Centralnemu Zarządowi Przemysłu Gastronomicznego — część zysku w wysokości ustalonej procentowo od planowanego obrotu zewnętrznego, lecz nie przekraczająca w jednostkach podległych Centralnemu Zarządowi Przemysłu Gastronomicznego 0,4%, a w innych jednostkach 0,15% tego obrotu; zamieszczony pod lit. d) przepis, dotyczący przypadków niewygodopodarowania zysku w wysokości założonej w planie, ma odpowiednie zastosowanie,
- f) dla przedsiębiorstw uprawnionych do tworzenia funduszu popierania produkcji ubocznej — przeznaczona na inwestycje część tego funduszu,
- g) dla przedsiębiorstw podległych Centralnemu Zarządowi Gazownictwa — pobierane od odbiorców gazu opłaty za użytkowanie gazomierzy,
- h) dla jednostek organizacyjnych Funduszu Wczasów Pracowniczych Centralnej Rady Związków Zawodowych — środki pochodzące z zaplanowanej na cele inwestycyjne części opłat za pobyt wczasowiczów w domach wypoczynkowych,
- i) dla wszystkich jednostek organizacyjnych spółdzielczości (central spółdzielni, związków branżowych i oddziałów spółdzielni oraz spółdzielni):
- część funduszu amortyzacyjnego, ustalana na zasadach określonych odrębnymi przepisami,
  - pożyczki uzyskiwane z funduszu inwestycyjnego, a w spółdzielniach nie zrzeszonych w centralach — fundusz inwestycyjny,
  - dotacje na inwestycje o celach społecznych, kulturalnych i szkoleniowych, udzielane z funduszu socjalnego, z funduszu szkolenia kadr oraz z innych funduszy celowych, których regulaminy przewidują przeznaczanie środków na inwestycje,
- j) dla działających według zasad rozrachunku gospodarczego jednostek organizacyjnych spółdzielczości ponadto:
- nadwyżka funduszu własnego w obrocie przekraczająca normatyw środków obrotowych, jeżeli dana jednostka nie korzysta z kredytów bankowych na cele obrotowe,
  - część czystej nadwyżki, pozostająca po odliczeniu podatku dochodowego oraz po dokonaniu podziału nadwyżki na fundusze celowe i między członków,
- k) dla organizacji politycznych, społecznych i zawodowych — wszelkie środki własne, jeżeli nie są przeznaczone na finansowanie inwestycji limitowych.
- § 6. Inwestycje pozalimitowe będą wykonywane i finansowane na podstawie sporządzonych dla nich planów rzeczowo-finansowych.
- § 7. 1. Właściwymi do zatwierdzania planów rzeczowo-finansowych, o których mowa w § 6, są:
- 1) jeżeli wartość inwestycji objętych planami rzeczowo-finansowymi opracowanymi w ciągu jednego roku kalendarzowego nie przekracza 50.000 zł:
    - a) dla jednostek rozliczających się z budżetem państwa oraz dla jednostek objętych budżetem centralnym — kierownik jednostki organizacyjnej będącej inwestorem,
    - b) dla jednostek objętych budżetami terenowymi — prezydium właściwej miejskiej, powiatowej lub wojewódzkiej rady narodowej w zależności od rodzaju budżetu, z którym powiązany jest inwestor,
    - c) dla jednostek spółdzielczych — właściwy związek branżowy (oddział) spółdzielni,
    - d) dla jednostek organizacyjnych organizacji politycznych, społecznych i zawodowych — organ władz organizacyjnych upoważniony do tej czynności decyzją ich naczelnych władz organizacyjnych;
  - 2) jeżeli wartość inwestycji objętych planami rzeczowo-finansowymi opracowanymi w ciągu jednego roku kalendarzowego wynosi ponad 50.000 zł, lecz nie przekracza 150.000 zł:
    - a) dla jednostek objętych lub rozliczających się z budżetem centralnym — właściwy inwestor naczelny,
    - b) dla jednostek objętych lub rozliczających się z budżetami terenowymi — właściwe prezydium wojewódzkiej rady narodowej,
    - c) dla jednostek spółdzielczych — właściwe centrale spółdzielni,
    - d) dla jednostek organizacyjnych organizacji politycznych, społecznych i zawodowych — ich organizacyjna władza naczelna;
  - 3) jeżeli wartość inwestycji objętych planami rzeczowo-finansowymi opracowanymi w ciągu jednego roku kalendarzowego przekracza 150.000 zł dla wszystkich rodzajów jednostek — właściwy inwestor centralny.
2. Przepisy ust. 1 nie mają zastosowania w odniesieniu do planów rzeczowo-finansowych obejmujących inwestycje, których wykonanie wymaga użycia materiałów ze scentralizowanego zaopatrzenia materiałowego. Plany takie, niezależnie od wartości objętych nimi inwestycji, podlegają zatwierdzeniu przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.
3. Upoważnia się właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych do ustalania w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrem Finansów odmiennych niż określone w ust. 1 zasad właściwości władz do zatwierdzania planów rzeczowo-finansowych podległych im jednostek.
4. W przypadku gdy jednostka inwestująca opracowuje w ciągu roku więcej niż jeden plan rzeczowo-finansowy, władze określone w ust. 1 pkt 2 i 3 są właściwe do zatwierdzenia tego planu rzeczowo-finansowego (i ewentualnie następnych), w którym wartość inwestycji łącznie z wartością inwestycji objętych planami, zatwierdzonymi uprzednio od początku roku przez władze niższego szczebla, przekroczy określone w ust. 1 limity kwotowe.

§ 8. 1. Inwestycje pozalimitowe finansowane są przez banki finansujące inwestycje.

2. Środki przeznaczone na inwestycje pozalimitowe akumulowane są w bankach finansujących działalność bieżącą jednostek akumulujących, a przelewane do banków finansujących inwestycje po zatwierdzeniu planu rzeczowo-finansowego dla inwestycji, które z tych środków mają być sfinansowane.

3. Określone w ust. 1 banki wypłacają środki przeznaczone na inwestycje pozalimitowe na zasadach ogólnych, ustalonych przepisami o finansowaniu inwestycji.

§ 9. 1. Wypłaty na inwestycje pozalimitowe objęte planem rzeczowo-finansowym mogą być dokonywane w okresie piętnastu miesięcy od zatwierdzenia tegoż planu rzeczowo-finansowego, jednakże dotyczyć mogą tylko należności za inwestycje wykonane w okresie dwunastomiesięcznej ważności planu.

2. W przypadku przedłużenia okresu realizacji inwestycji na podstawie przepisu § 3 ust. 2 określony w ust. 1 okres dokonywania wypłat ulega automatycznemu przedłużeniu o okres, na który przedłużono realizację inwestycji.

3. Środki przelane na finansowanie inwestycji pozalimitowych do banków finansujących inwestycje, w przypadku niewykorzystania ich w terminie określonym w ust. 1 lub 2, odprowadzane są z rachunków, na które dokonywane były przelewy środków budżetowych lub środków specjalnych do wysokości dokonanych w tym zakresie przelewów, do właściwego budżetu, natomiast w zakresie pozostałych środków, nie pochodzących z wyżej wymienionych przelewów — na rachunki, z których zostały dokonane przelewy do banku finansującego inwestycje.

10. Banki finansujące inwestycje będą udzielały krótkoterminowych kredytów antycypacyjnych na poczet akumulacji zysku planowanego na dany rok, o którym mowa w § 5 pkt 3 lit. d) i e), oraz amortyzacji, o której mowa w § 5 pkt 3 lit. i).

§ 11. 1. Instrukcja wykonawcza wydana przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministra Finansów określi:

- 1) zakres dokumentacji projektowo-kosztorysowej wymaganej dla inwestycji pozalimitowych;
- 2) zasady i tryb planowania i wykonywania inwestycji pozalimitowych;

- 3) szczegółowe zasady i tryb finansowania tych inwestycji;
- 4) zasady i tryb wykonywania i rozliczania inwestycji pozalimitowych rozpoczętych, lecz nie zakończonych przed wejściem w życie niniejszej uchwały;
- 5) zasady i tryb udzielania kredytów antycypacyjnych, o których mowa w § 10;
- 6) zasady kontroli wykonywania inwestycji pozalimitowych;
- 7) wzór i tryb zatwierdzania planów rzeczowo-finansowych dla inwestycji pozalimitowych;
- 8) formy i tryb sprawozdawczości.

2. W odniesieniu do inwestycji pozalimitowych finansowanych z odszkodowań za szkody górnicze, instrukcja określona w ust. 1 obowiązywać będzie w tym zakresie, w jakim zagadnienia związane z finansowaniem tych inwestycji nie zostały uregulowane zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów oraz Ministrów: Finansów, Gospodarki Komunalnej, Hutnictwa i Górnictwa z dnia 30 maja 1952 r. w sprawie usuwania niektórych skutków szkód górniczych (Monitor Polski Nr A-48, poz. 657).

§ 12. Uchwała niniejsza nie dotyczy rolniczych spółdzielni produkcyjnych.

§ 13. Tracą moc:

- 1) część IV uchwały Prezydium Rządu z dnia 8 listopada 1950 r. w sprawie zwiększenia produkcji artykułów masowego spożycia wytwarzanych przez uspołecznione zakłady drobnej wytwórczości (Monitor Polski Nr A-123 poz. 1529);
- 2) uchwała nr 45 Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1951 r. w sprawie inwestycji pozalimitowych (Monitor Polski Nr A-9, poz. 140);
- 3) uchwała nr 761 Rady Ministrów z dnia 10 września 1952 r. zmieniająca uchwałę Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1951 r. w sprawie inwestycji pozalimitowych (Monitor Polski Nr A-79, poz. 1273).

§ 14. Wykonanie uchwały porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, Ministrowi Finansów oraz wszystkim ministrom i kierownikom urzędów centralnych.

§ 15. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1953 r.

Prezes Rady Ministrów: *B. Bierut*